

Nieuwsbrief POINT

Psychosociale aspecten van vruchtbaarheidsproblemen:
Onderzoek, **I**nformatie, **N**etwerk, **T**raining

Januari 2014

Aankondiging Landelijke POINT Studiedag 'De patiënt centraal'. do 17 april 2014 in Rotterdam

Beste belangstellenden,

Hierbij weer een nieuwsbrief van POINT met de laatste nieuwtjes en ontwikkelingen. De tijd gaat snel, het is alweer 2014. POINT is 'still going strong' en hard bezig met de organisatie van de studiedag voor dit jaar, welke plaatsvindt op 17 april 2014. Het jaar 2014 zal in het teken staan van verdere professionalisering van POINT. Enige tijd geleden is onze website al in een nieuw jasje gestoken. Hier zijn we trots op. We blijven bezig om de website technisch verder te verbeteren en de inhoud up to date te houden. Binnenkort komt er een centraal e-mail adres beschikbaar, zodat u rechtstreeks contact op kunt nemen met het bestuur van POINT. Ook worden er visitekaartjes gedrukt om mensen te kunnen attenderen op het bestaan van POINT.

In december vond er een wisseling plaats in de samenstelling van het bestuur. Hester Pastoor (ErasmusMC) heeft het voorzitterschap overgenomen, secretaris is Cora de Klerk (ErasmusMC) en vanuit Fiom is Sandra van Loon (penningmeester) toegetreden. Onder dank namen we tegelijkertijd afscheid van Karin Somers van Fiom. Elk bestuurslid heeft één of meerdere aandachtsgebieden toebedeeld gekregen. Dit leidt tot een betere taakverdeling en verdieping, en zorgt ervoor dat u ons makkelijker kunt benaderen. De taakverdeling staat binnenkort op onze website. Tevens wordt een huishoudelijk reglement opgesteld.

POINT is het netwerk voor professionals die psychosociale zorg bieden binnen de voortplantingsgeneeskunde. Graag attenderen we zoveel mogelijk mensen op het bestaan van POINT en op onze studiedag. Voel u dan ook vrij om deze nieuwsbrief te verspreiden onder eventueel belangstellende collega's en netwerkpartners. Wij gaan met enthousiasme het nieuwe jaar in en hopen u terug te zien op onze studiedag of binnen een intervisiegroep. Wij wensen u in alle opzichten een vruchtbaar 2014 toe!

Het POINT-bestuur,

Hester Pastoor, Chris Verhaak, Gerry Rust, Annette van Hulst, Cora de Klerk, Sandra van Loon.

Landelijke POINT Studiedag: 'De patiënt centraal'

Noteer vast in de agenda: 17 april 2014

Dit jaar vindt opnieuw een POINT studiedag plaats en wel op donderdag 17 april 2014 in het Erasmus MC in Rotterdam. We hebben wederom een interessant programma samengesteld. Hierin komen ook presentaties terug die gepland stonden voor de studiedag van 2013, die helaas niet door kon gaan.

We besteden weer aandacht aan nieuwe ontwikkelingen en inzichten in de psychosociale zorg voor paren met vruchtbaarheidsproblemen. Onderwerpen als patiëntgerichtheid in de zorg, zelfhulp gids ongewenste kinderloosheid, de winst van verlies, verstandelijke beperking en kinderwens, digicoach en kanker & fertiliteit komen aan bod. De link naar de praktijk wordt zoveel mogelijk gelegd. Ook nu is er een afwisseling tussen plenaire lezingen en workshops. Tevens wordt weer de mogelijkheid geboden tot intervisie zowel voor psychologen als voor maatschappelijk werkers. Aanmelden kan tot 27 maart a.s., er is een beperkt aantal plaatsen. Meer informatie vindt u op onze website www.pointnetwerk.nl, contact: info@pointnetwerk.nl

Afscheid voorzitterschap Chris Verhaak

Na vele jaren van gepassioneerde inzet heeft Chris Verhaak haar taak als voorzitter van POINT overgedragen aan Hester Pastoor. Chris heeft samen met Gabriëlle Buijink van Fiom meerdere jaren geleden het initiatief genomen om POINT op te richten. Er was behoefte aan meer onderling contact tussen psychosociaal hulpverleners binnen de voortplantingsgeneeskunde. Verder was er het streven deskundigheidsbevordering op te zetten door studiedagen en intervisie.

Chris heeft zich vaardig van deze taak gekweten. Er is een mooi netwerk opgezet waar inmiddels vele verschillende hulpverleners bij betrokken zijn en ook een actieve intervisiegroep van psychologen uit Nederland en België die regelmatig samenkomt. Daarnaast is er een grote stap gezet met betrekking tot richtlijnontwikkeling zowel in Nederland als internationaal via de ESHRE. Chris, je bent onvervangbaar als voorzitter, maar helaas zullen we het er mee moeten doen. We hopen je nog enige tijd als bestuurslid aan te houden en van je deskundigheid en ervaring te mogen profiteren. Dank voor al je inzet.

Landelijk Kenniscentrum Ongewenste Zwangerschap en Afstammingsvragen

Vanuit Fiom neemt Sandra van Loon plaats in het POINT bestuur en neemt daarbij het stokje over van haar collega Karin Somers. Sandra is beleidsmedewerker bij Fiom en heeft haar focus op het thema afstammingsvragen. Wat dit betreft zijn er veel raakvlakken met de onderwerpen die onder POINT vallen. Afstammingsvragen zijn aan de orde bij onderwerpen als draagmoederschap, vondelinglegging, zwangerschap met donorgameten en ontwikkelingen op de reproductieve markt.

Fiom kreeg in 2013 te maken met een forse subsidiekorting en bevindt zich nu in de overgangsfase naar een Landelijk Kenniscentrum Ongewenste Zwangerschap en Afstammingsvragen. De face to face hulpverlening betreft voornamelijk hulp bij zoeken naar biologische familie. Het ontwikkelen van onlinehulp en informatie op de aandachtsgebieden (ongewenste zwangerschap, tienerouderschap, abortusverwerking, zoeken naar familie) houdt de volle aandacht.

Fiom beheert het Fiom-KID-register en de daaraan gekoppelde DNA-databank. Donoren en donorkinderen van voor 2004 hebben hiermee een mogelijkheid om elkaar te vinden. Fiom verzorgt trainingen aan professionals in het land, o.a. over tienerzwangerschap en jong ouderschap. Meer informatie vindt u op www.fiom.nl.

Werkgroep NVOG OFO richtlijn

Op 4 september 2013 vond in Utrecht op initiatief van de NVOG een 'Invitational Conference' plaats. Professionals uit verschillende vakgebieden kwamen bij elkaar om zich te buigen over de inhoud van een nieuwe richtlijn *Oriënterend Fertiliteitsonderzoek (OFO)*. De groep bestond onder andere uit gynaecologen, andrologen, klinisch embryologen, fertilitésartsen, psychologen en seksuologen. POINT was uitgenodigd om haar visie te geven over de psychosociale aspecten die in de nieuwe richtlijn aan bod zouden moeten komen. Zoals u misschien weet, wordt in de huidige richtlijn niets vermeld over psychosociale factoren of risicofactoren voor psychosociale problematiek. Ook seksualiteit komt nauwelijks aan bod. POINT heeft tijdens deze bijeenkomst aangegeven dat in de richtlijn een psychosociaal instrument (vb LASTmeter of ScreenIVF) vermeld moet worden dat ingezet wordt om te screenen op risico's op psychosociale problematiek bij patiënten. Tevens is aangegeven dat het onderwerp seksualiteit uitgebreider thuis hoort in de OFO richtlijn. Er zouden meer aanwijzingen in moeten staan over belangrijke vragen van de seksuele anamnese en de achtergrond hiervan.

Een werkgroep van de NVOG gaat met alle adviezen aan de slag om de OFO richtlijn aan te passen aan de huidige inzichten. Alle deelnemers aan de bijeenkomst krijgen nog inzage en de mogelijkheid tot feedback op de nieuwe versie. Wanneer deze beschikbaar komt is nog niet bekend.

ESHRE

Zoals wij in een eerdere nieuwsbrief al vermeldden, wordt binnen de *European Society of Human Reproduction (ESHRE)* gewerkt aan een nieuwe Europese richtlijn voor psychosociale zorg voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen. POINT-bestuursleden Chris Verhaak en Cora de Klerk participeren in deze richtlijngroep. In november is de richtlijngroep bij elkaar gekomen om de laatste hand aan de richtlijn te leggen. De Richtlijn *Psychosocial care in infertility and medically assisted reproduction* zal deze zomer worden gepresenteerd op het jaarlijkse congres van de ESHRE.

Het ESHRE congres wordt dit jaar gehouden in München, van 29 juni tot en met 2 juli. De Special Interest Groups *Psychology and Counselling* en *Safety and Quality in ART* organiseren op 29 juni een studiedag met als onderwerp: *On seeking and finding evidence*. Nederlandse bijdragen aan de cursus worden geleverd door Willianne Nelen, Jan Kremer en Andrea Evers. <http://www.eshre2014.eu/Programme/Pre-Congress-Courses/Course-6-Psychology-and-SQART.aspx>

Op 14 en 15 maart 2014 organiseert de ESHRE een workshop in Amsterdam met als onderwerp ***Fertility preservation: from technique to implementation in clinical practice***. Chris Verhaak zal tijdens deze workshop ingaan op de mogelijke barrières bij het bespreken van fertilitéspreservatie met kinderen en hun ouders.

<http://www.eshre.eu/Education/Campus-events/Fertility-preservation.aspx>

Terugblik Symposium Medisch Centrum Kinderwens

Op 4 oktober 2013 organiseerde het Medisch Centrum Kinderwens het Symposium 'Toekomstige uitdagingen in gameten- en embryodonatie'. Op deze dag kwamen prominente deskundigen op dit terrein bijeen. Er was aandacht voor verschillende aspecten van zwangerschappen met behulp van donoren. Bezoekers waren over het algemeen erg positief over de inhoud van de dag en over de mogelijkheid tot uitwisseling. De voordrachten van de 8 sprekers zijn terug te lezen op de website: www.mckinderwens.nl.

Beleidsbrief over donatievraagstukken bij vruchtbaarheidstechnieken

Minister Schippers (VWS) stuurde in juli 2013 een beleidsbrief naar de Tweede Kamer over donatievraagstukken bij vruchtbaarheidstechnieken. Ze vindt een goede voorlichting en ondersteuning aan een vrouw die een eiceldonatie overweegt belangrijk. In het (inmiddels aangenomen) wetsvoorstel tot wijziging van de Embryowet is als extra eis gesteld dat het instellingsprotocol aandacht besteedt aan de wijze waarop de betrokkene wordt ondersteund. Voorlichting en ondersteuning van een eiceldonor wordt zo een verplicht onderdeel van het instellingsprotocol.

De minister gaat de beroepsgroep NVOG vragen om de huidige richtlijn hoog-technologisch draagmoederschap opnieuw te bekijken. Deze richtlijn bepaalt o.a. dat hoogtechnologisch draagmoederschap in Nederland alleen mogelijk is voor wensouders die beiden eigen geslachtscellen kunnen afstaan. Deze eis sluit een aantal groepen wensouders uit, die om die reden mogelijk in het buitenland zoeken naar behandelmogelijkheden.

<http://www.rijksbegroting.nl/2013/kamerstukken,2013/7/25/kst185084.html>

Verslag vruchtbaarheidsbijeenkomst op 3 oktober 2013

In antwoord op kamervragen m.b.t. de wijziging van de Embryowet, constateerde minister Schippers dat nieuwe ontwikkelingen op het gebied van voortplantingstechnologie de laatste jaren regelmatig tot maatschappelijke ophef leidden. Ze organiseert daarom een structureel overleg tussen VWS en de beroepsgroepen NVOG en de Vereniging van Klinisch Embryologen.

Daarnaast is afgesproken om jaarlijks een 'vruchtbaarheidsbijeenkomst' te organiseren waarbij alle betrokken veldpartijen worden uitgenodigd. Het doel is om nieuwe technieken, mogelijkheden en wijze van introductie te bespreken. De eerste bijeenkomst vond plaats op 3 oktober 2013.

http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail.jsp?id=2013Z24492&did=2013D50001

Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting, Jaarverslag 2012

Het jaarverslag 2012 van de Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting is in december 2013 aangeboden aan de Tweede Kamer.

Bij de stichting staan inmiddels 1400 donoren geregistreerd en ruim 4600 succesvolle kunstmatige donorbefruchtingen. In 2012 is een samenwerking aangegaan met Fiom. Fiom maatschappelijk werkers verzorgen de psychosociale begeleiding van donorkinderen van 16 jaar en ouder rond afstammingsvragen. Hierbij staat de ontmoeting met de donor en/of halfbroers en zussen centraal.

http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail.jsp?id=2013Z23899&did=2013D48848

////////////////